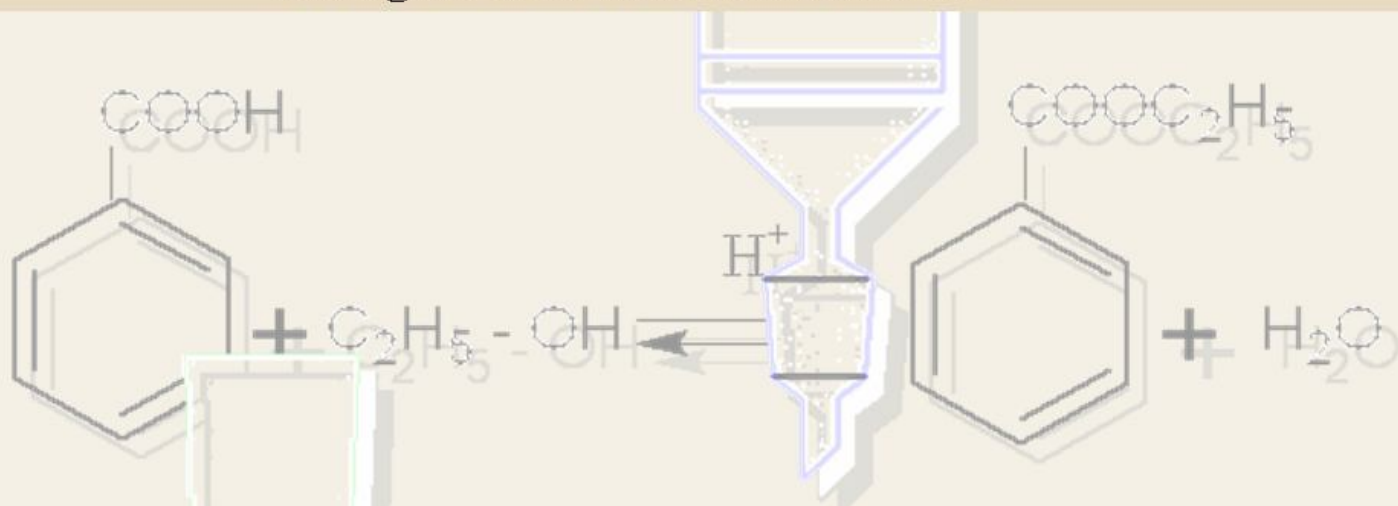
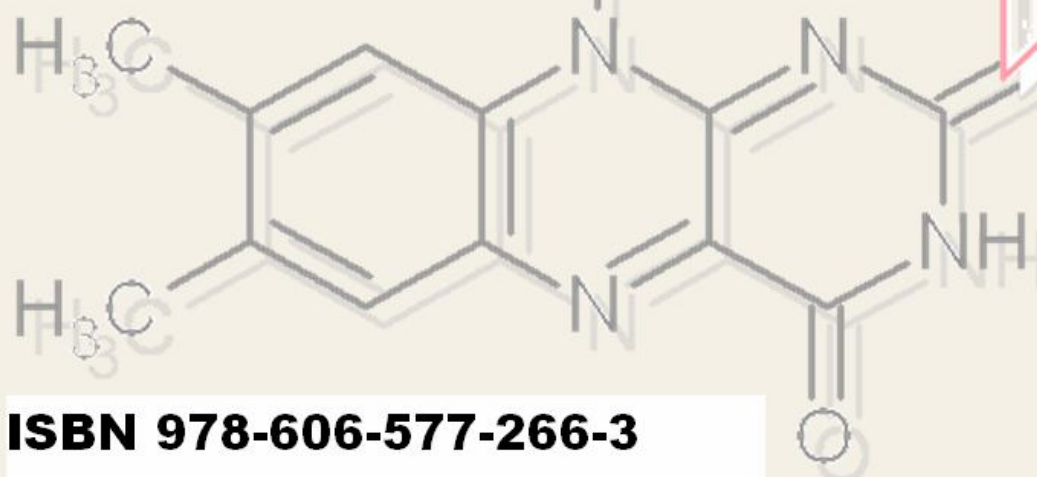

Prof.grd. did.I HOFFER ILDIKÓ

**EXEMPLE DE SUBIECTE
REZOLVATE
PENTRU BACALAUREAT
CHIMIE ORGANICĂ**

ISBN 978-606-577-266-3

Editura Sfântul Ierarh Nicolae

2011

Prefață:

Lucrarea de față se bazează pe asimilarea și fixarea cunoștințelor de chimie organică prin intermediul rezolvării de probleme.

Soluțiile problemelor sunt explicate pentru a dezvolta gândirea în căutarea soluțiilor, oferă un mijloc de verificare a cunoștințelor , de îmbogățire a lor și contribuie la dezvoltarea gândirii logice.

Recomand această lucrare elevilor care se pregătesc pentru examenul de bacalaureat și celor care au parcurs manualele de chimie (clasa a X-a și a XI-a) și și-au însușit cunoștințele teoretice necesare .

Subiectele rezolvate au fost selectate din variantele și subiectele date de minister.

Autorul

VARIANTA 1

Subiectul I.....30 puncte

Subiectul A

Scrieți pe foaia de examen termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre afirmațiile următoare:

1. Formula generală C_nH_{2n-2} aparține unei hidrocarburi aciclice cu o legătură
(dublă / triplă).
2. În molecula glicerinei sunt atomi de carbon primari (doi / trei).
3. Cloroformul are formula moleculară ($CHCl_3$ / CH_3Cl).
4. Cisteina este un (hidroxiaminoacid / tioaminoacid).
5. Zaharoza este o zaharidă ușor solubilă în (apă / solvenți organici).

10 puncte

Subiectul B

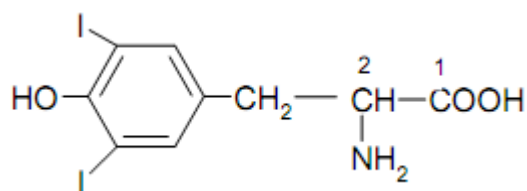
Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. n- Pentanul și neopentanul sunt:
a. izomeri de catenă b. izomeri de poziție
c. identici d. omologi
2. Prin adiția HCl la 3-metil-1-butină, în raport molar de 2:1, se obține majoritar:
a. 1,1-dicloro-3-metilbutan b. 1,2-dicloro-3-metilbutan
c. 2,2-dicloro-3-metilbutan d. 2-metil-3,3-diclorobutan
3. Policlorura de vinil se obține prin polimerizarea:
a. CH_3-CH_2Cl b. $CH_2=CHCl$
c. $CH_3-CH=CHCl$ d. $CH_2=CH-CH_2Cl$
4. Dintre următorii compuși, este alcool:
a. naftalina b. lisina c. glicerina d. cisteina
5. Aminoacizii prezintă grupele funcționale:
a. $-NH_2$ și $-CHO$ b. $-NH_2$ și $-COOH$
c. $-NO_2$ și $-COOH$ d. $-NH_2$ și $-X$

10 puncte

Subiectul C

Compusul (A), se formează în celulele active ale glandei tiroide și are formula de structură:

1. Precizați o caracteristică structurală a compusului (A). **1 punct**
2. Calculați procentul masic de azot din compusul (A). **2 puncte**
3. Precizați natura atomilor de carbon (1) și (2) din compusul (A). **2 puncte**
4. Scrieți ecuația reacției compusului (A) cu etanol (H^+). **2 puncte**
5. Calculați masa de etanol stoichiometric necesară reacției cu 0,25 moli compus (A). **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; I-127.

Subiectul II.....30 puncte**Subiectul D**

Compușii clorurați obținuți din hidrocarburile alifactice au importante aplicații practice.

1. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice, prin care se obțin din metan: monoclorometan, diclorometan, trichlorometan și tetraclorură de carbon. **4 puncte**

2. Calculați raportul molar metan:clor la intrarea în reactor, dacă se obține un amestec de reacție care conține monoclorometan, diclorometan, trichlorometan și metan netransformat în raport molar 3:2:1:2. **4 puncte**

3. Calculați cantitatea (moli) de diclorometan care se obține în condițiile date (punctul 2) din 8,96 m³ metan, măsurat în condiții normale. **2 puncte**

4. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice, care permit transformarea 2-butenei în:
a. butan; b. 2-butanol. **4 puncte**

5. Scrieți formula structurală pentru alchena care are denumirea 2,3-dimetil-2-pentenă. **1 punct**

Subiectul E

Uleiul de măsline conține și acid oleic.

1. Scrieți formula de structură a trioleinei. **1 punct**

2. a. Scrieți ecuația reacției de hidrogenare a trioleinei. **2 puncte**

b. Calculați masa (g) de trioleină care poate fi hidrogenată de 6 moli hidrogen. **3 puncte**

3. Metanolul arde ușor, cu o flacără albăstrui. Scrieți ecuația reacției de ardere a metanolului. **2 puncte**

4. Calculați volumul de dioxid de carbon (c.n.) degajat prin arderea a 80g metanol. **3 puncte**

5. Un procedeu de obținere a acidului acetic (aplicat industrial) constă în scurgerea unor soluții alcoolice diluate (în care se dizolvă substanțe hrănitoare pentru bacterii) peste talași de fag aflat în butoaie bine aerisite.

a. Scrieți ecuația reacției de fermentație acetică a etanolului. **2 puncte**

b. Calculați masa etanolului necesar stoichiometric obținerii a 600g acid acetic. **2 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; O-16; Cl-35,5.

Subiectul III.....30 puncte**Subiectul F**

Proteinele și zaharidele sunt compuși organici cu acțiune biologică.

1. Scrieți formula de structură pentru o tripeptidă P care conține glicină, valină și serină în raport molar de 1:1:1. **2 puncte**

2. Scrieți ecuațiile reacțiilor prin care se pot obține pornind de la glicină:
a. glicil- α -alanina; b. α -alanil- glicina. **4 puncte**

3. Comparați solubilitatea în apă a glicinei cu aceea a n-alcanului cu același număr de atomi de carbon; explicați răspunsul. **3 puncte**

4. Prin policondensarea unei forme a glucozei se formează amidon.
a. Precizați două surse de amidon. **2 puncte**

b. Scrieți o formulă de structură aciclică a glucozei. **2 puncte**

5. Precizați o metodă de identificare a amidonului în laborator. **2 puncte**

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1. La nitrarea benzenului se obțin mononitrobenzen (A) și dinitrobenzen (B).

Scrieți ecuațiile reacțiilor pentru obținerea compușilor (A) și (B). **4 puncte**

2. În masa de reacție obținută se găsesc benzen nereacționat : mononitrobenzen : dinitrobenzen în raport molar de 2 : 1 : 1. Calculați masa de mononitrobenzen care se formează, dacă se introduc în reacție 1,56 t benzen. **4 puncte**

3. a. Scrieți formula de structură a naftalinei. **2 puncte**
b. Precizați natura atomilor de carbon din molecula naftalinei. **3 puncte**
4. Calculați formula procentuală a naftalinei. **2 puncte**
5. Scrieți ecuația reacției de mononitrare a naftalinei. **2 puncte**

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

1. Reacția de nitrare reprezintă procesul chimic prin care se introduc în molecula unui compus organic una sau mai multe grupări nitro. Precizați condițiile în care are loc reacția de nitrare a benzenului. **2 puncte**
2. Scrieți ecuațiile reacțiilor corespunzătoare transformărilor:
a. toluen → trinitrotoluen;
b. benzen → 1,3-dinitrobenzen;
c. naftalină → mononitronaftalină. (Se pot utiliza formule moleculare). **6 puncte**
3. Calculați masa de mononitronaftalină care se obține din 1,6 t naftalină de puritate 80%, la un randament de 90%. **4 puncte**
4. Precizați caracterul acido-bazic al fenolului. **1 punct**
5. Scrieți ecuația unei reacții care să evidențieze caracterul acido-bazic al fenolului. **2 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Rezolvări
VARIANTA 1

Subiectul I

Subiectul A

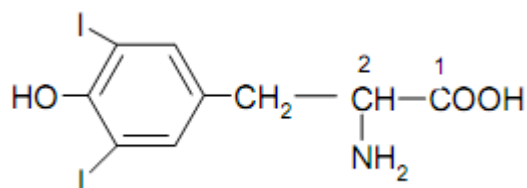
1. triplă
2. doi
3. CHCl_3
4. hidroxiaminoacid
5. apă

Subiectul B

1. n- Pentanul și neopentanul sunt:
 - a. izomeri de catenă
2. Prin adiția HCl la 3-metil-1-butină, în raport molar de 2:1, se obține majoritar:
 - c. 2,2-dicloro-3-metilbutan
3. Policlorura de vinil se obține prin polimerizarea:
 - b. $\text{CH}_2 = \text{CHCl}$
4. Dintre următorii compuși, este alcool:
 - c. glicerina
5. Aminoacizii prezintă grupele funcționale:
 - b. $-\text{NH}_2$ și $-\text{COOH}$

Subiectul C

Compusul (A), are formula de structură:

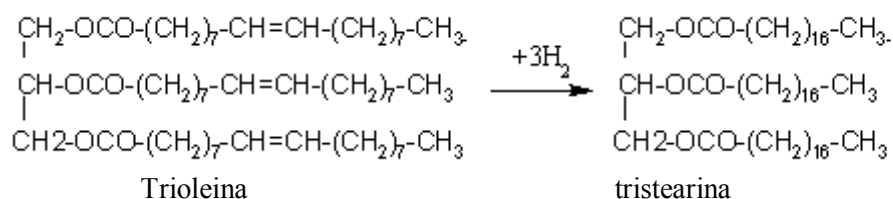
1. compus aromatic, fenol, aminoacid, compus cu funcțiuni mixte
2. $M_A = 9 \cdot 12 + 3 \cdot 16 + 2 \cdot 127 + 1 \cdot 14 + 9 \cdot 1 = 433 \text{ g/mol}$
433 g A.....14 g N
100 g A.....x

$$x = 3,23\% \text{ N}$$

3. C(2)-secundar; C(1)-primar
4. $\text{R-COOH} + \text{CH}_3\text{-CH}_2\text{-OH} \leftrightarrow \text{R-CO-O-CH}_2\text{-CH}_3 + \text{H}_2\text{O}$
(A) etanol
5. $M_{\text{etanol}} = 46 \text{ g/mol}$
1 mol A.....46g etanol
0,25 moli A.....x

$$x = 11,5 \text{ g etanol}$$

2. a.

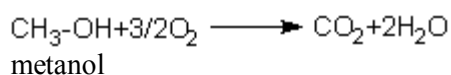

b.

$M_{\text{trioleina}} = 884 \text{ g/mol}$
 884 g trioleină.....3 moli H_2
X.....6 moli H_2

$$X = \frac{884 \cdot 6}{3} = 1768 \text{ g trioleină}$$

3.

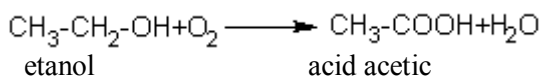
4.

$M_{\text{metanol}} = 32 \text{ g/mol}$
 32 g metanol.....22,4 l CO_2
80 g metanol.....X

$$X = \frac{80 \cdot 22,4}{32} = 56 \text{ l CO}_2$$

5.

a.

b.

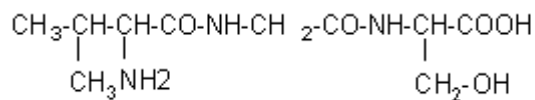
$M_{\text{etanol}} = 46 \text{ g/mol}$
 $M_{\text{acid acetic}} = 60 \text{ g/mol}$
 46 g etanol.....60 g acid acetic
X.....600g acid acetic

$$X = \frac{46 \cdot 600}{60} = 460 \text{ g etanol}$$

Subiectul III

Subiectul F

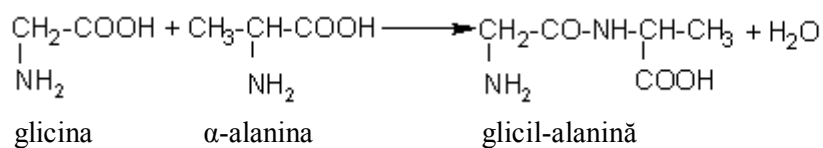
1.

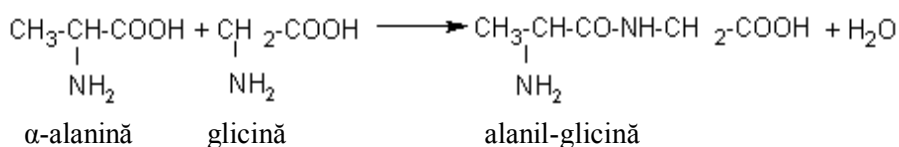
Val-gli-ser

2.

a.

b.

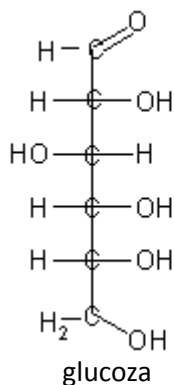

3. Glicina este solubil\u0103 \u00een ap\u0103, \u00een timp ce etanolul nu este. Etanolul este un compus organic nepolar. Glicina con\u0219ine \u00een molecul\u0103 gruparea -COOH care este o grupare polar\u0103 \u015fi care formeaz\u0103 leg\u0103turi de hidrogen cu moleculele de ap\u0103.

4.

a. semin\u0219ele de cereale: gr\u0103u, porumb; bulbi de cartofi

b.

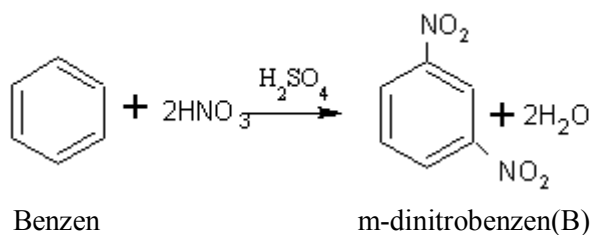
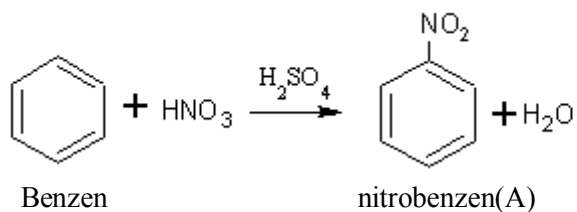

5.

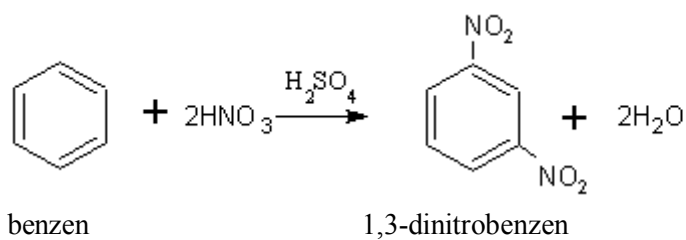
Amidonul \u00een reac\u0219ie cu iodul d\u0103 o colora\u0219ie albastr\u0103.

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

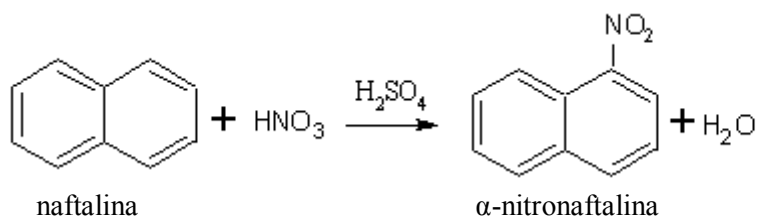
1.

b.

c.

3.

$$M_{\text{C}_{10}\text{H}_8} = 128 \text{ g/mol} \qquad M_{\text{C}_{10}\text{H}_7\text{NO}_2} = 173 \text{ g/mol}$$

$$1600 \cdot \frac{80}{100} = 1280 \text{ kg naftalină pură}$$

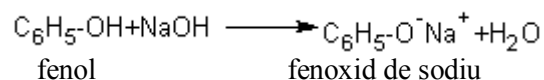
128 kg naftalină.....	173 kg nitronaftalină
1280 kg naftalină.....	X
$X = \frac{1280 \cdot 173}{128} = 1730 \text{ kg nitronaftalină}$	

1730 Kg.....	100%
Y	90%
$Y = \frac{1730 \cdot 90}{100} = 1557 \text{ kg nitronaftalină}$	

4. Fenolii au caracter slab acid.

Spre deosebire de alcooli care reacționează numai cu metalele alcaline, fenolii reacționează și cu hidroxizii alcalini. Această reacție dovedește faptul că fenolii au caracter acid mai pronunțat decât alcoolii. Acest lucru se datorează influenței nucleului aromatic asupra grupării funcționale.

5.

VARIANTA 2

Subiectul I.....30 puncte

Subiectul A

Scrieți pe foaia de examen termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre afirmațiile următoare:

1. Prin monobromurarea propanului se formează izomeri de poziție (doi/ trei).
2. Acetilena și propina sunt (izomeri/ omologi).
3. Cumenul se obține industrial din și propenă (benzen/ toluen).
4. Solubilitatea în apă a acizilor carboxilici cu creșterea radicalului hidrofob (crește / scade).
5. Zaharoza este o (dizaharidă / polizaharidă).

10 puncte

Subiectul B

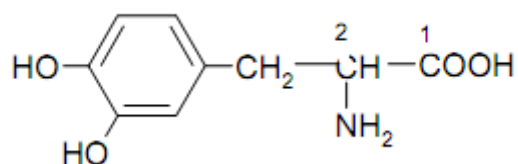
Pentru fiecare item al acestui subiect , notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. n-Pentanul și neopentanul se deosebesc prin:
 - a. formula brută
 - b. formula moleculară
 - c. natura atomilor de carbon
 - d. numărul atomilor de carbon
2. Benzina cu C.O. = 90 se comportă la ardere ca un amestec format din:
 - a. 90% izooctan și 10% n-heptan
 - b. 10% izooctan și 90% n-heptan
 - c. 90% n-octan și 10% izoheptan
 - d. 10% n-octan și 90% izoheptan
3. Atomii de carbon din etenă sunt:
 - a. cuaternari
 - b. terțiari
 - c. secundari
 - d. primari
4. Acidul propionic prezintă aceeași formulă procentuală ca:
 - a. acetatul de etil
 - b. formiatul de etil
 - c. propanolul
 - d. propena
5. Un exemplu de acid diaminomonocarboxilic este:
 - a. alanina
 - b. cisteina
 - c. lisina
 - d. serina

10 puncte

Subiectul C

Substanța (A) este un medicament antiparkinsonian eficient și are formula de structură:

1. Precizați o caracteristică structurală a compusului (A). **1 punct**
2. Calculați procentul masic de oxigen din compusul (A). **2 puncte**
3. Precizați natura atomilor de carbon (1) și (2) din compusul (A). **2 puncte**
4. Scrieți ecuația reacției compusului (A) cu hidrogenocarbonat de sodiu, NaHCO_3 . **2 puncte**
5. Calculați masa de hidrogenocarbonat de sodiu, NaHCO_3 , stoichiometric necesară reacției cu 0,5 moli compus (A). **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Na-23.

Subiectul II.....30 puncte**Subiectul D**

Numeroase hidrocarburi sunt transformate în compuși cu aplicații industriale.

1. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice ale acetilenei (etinei) cu:
 - a. $\text{H}_2\text{O}(\text{Hg}^{2+}/\text{H}_2\text{SO}_4)$; b. HCl . **4 puncte**
2. Scrieți ecuațiile reacțiilor de ardere a:
 - a. metanului; b. etanului. **2 puncte**
3. Calculați volumul de aer (măsurat în condiții normale de temperatură și presiune) care conține 20% O_2 (procente de volum) necesar pentru arderea unui volum de 224 L amestec gazos, aflat în condiții normale, care conține metan și etan în raportul molar $\text{CH}_4:\text{C}_2\text{H}_6=1:3$. **3 puncte**
4. a. Scrieți ecuația reacției de obținere a etanolului din etenă. **2 puncte**
 - b. Calculați masa de soluție de etanol de concentrație procentuală masică 23% care se obține stoechiometric din 5 moli de etenă. **3 puncte**
5. Indicați o utilizare a etinei. **1 punct**

Subiectul E

1. La hidrogenarea totală a 0,2 moli de gliceridă se consumă 0,4 moli de hidrogen și rezultă palmitodistearină.
 - a. Determinați formula structurală a gliceridei. **3 puncte**
 - b. Indicați importanța reacției de adiție a H_2 la grăsimile lichide. **2 puncte**
2. Formula de structură a unui săpun de sodiu este:
 $\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_n - \text{CH}_2 - \text{COO}^- \text{Na}^+$
 - a. Determinați numărul atomilor de carbon din formula de structură a săpunului care conține 11,85% sodiu (procente masice). **4 puncte**
 - b. Explicați proprietatea de spălare a săpunului de sodiu. **1 punct**
3. Scrieți ecuația reacției de ardere a metanolului. **2 puncte**
4. Puterea calorică a metanolului lichid este 19370 kJ/ kg. Calculați masa de metanol necesară pentru a se obține o cantitate de căldură de 9685 MJ. **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; O-16; Na-23.

Subiectul III.....30 puncte**Subiectul F**

Zaharoza și α -alanina fac parte din clasa compușilor organici cu funcțiuni mixte.

1. Scrieți formula de structură a amfionului, anionului și cationului pentru α -alanină. **3 puncte**
2. Scrieți ecuațiile reacțiilor α -alaninei cu:
 - a. α -alanină; b. $\text{NaOH}(\text{aq})$; c. glicină. **6 puncte**
3. Precizați rolul zahărului în organismul uman. **2 puncte**
4. Precizați ce tip de interacții intermoleculare se formează în procesul de dizolvare a glucozei în apă. **2 puncte**
5. Calculați conținutul procentual masic de carbon din glucoză. **2 puncte**

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1. O hidrocarbură aromatică mononucleară (A), care conține în procente masice 92,3% carbon, cu $M=78\text{g/mol}$, se supune nitrării, cu amestec nitrant, rezultând un amestec de compuși mono-, di- și trisubstituiți, notați cu (B), (C) și (D).
 - a. Determinați formula moleculară a hidrocarbunii (A). **2 puncte**
 - b. Scrieți formula structurală a hidrocarbunii A. **1 punct**
2. Scrieți ecuațiile reacțiilor de obținere a compușilor (B), (C), și (D), pornind de la substanța (A). (Se pot utiliza formule moleculare). **3 puncte**
3. În amestecul obținut raportul molar (A) : (B) : (C) : (D) este 6 : 2 : 1 : 1. Calculați masa de compus (B), care rezultă în condițiile date, din 1,56 t compus (A). **4 puncte**
4. Calculați raportul molar (A) : HNO_3 în care se introduc substanțele în proces. **3 puncte**
5. Calculați procentul masic de azot din compusul (B). **2 puncte**

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

1. Prin alchilarea metilaminei cu clorură de metil se obține un amestec de dimetilamină, trimetilamină și clorură de metil nereacționată, în raport molar 3:6:1. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice care au loc.

2 puncte

2. Calculați masa de clorură de metil care trebuie introdusă în proces pentru a obține 708 g trimetilamină.

4 puncte

3. Calculați conversia utilă a clorurii de metil în trimetilamină și conversia totală.

4 puncte

4. Arena mononucleară cu o singură catenă laterală ramificată și cu formula moleculară C_9H_{12} se obține prin alchilarea benzenului cu o alchenă. Scrieți ecuația reacției chimice.

2 puncte

5. a. Precizați caracterul acido-bazic al anilinei (benzenaminei).

1 punct

b. Scrieți ecuația unei reacții care pune în evidență acest caracter.

2 puncte

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Cl- 35,5.

Rezolvări
VARIANTA 2

Subiectul I

Subiectul A

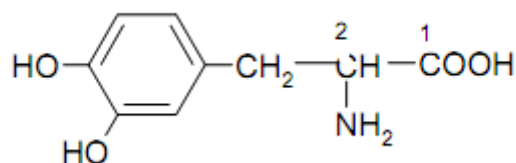
1. doi
2. omologi
3. benzen
4. scade
5. dizaharidă

Subiectul B

1. n-Pentanul și neopentanul se deosebesc prin:
 - c. natura atomilor de carbon
2. Benzina cu C.O. = 90 se comportă la ardere ca un amestec format din:
 - a. 90% izooctan și 10% n-heptan
3. Atomii de carbon din etenă sunt:
 - c. secundari
4. Acidul propionic prezintă aceeași formulă procentuală ca:
 - b. formiatul de etil
5. Un exemplu de acid diaminomonocarboxilic este:
 - c. lisina

Subiectul C

Substanța (A) este un medicament antiparkinsonian eficient și are formula de structură:

1. Aminoacid aromatic , difenol
2. $M_A=197 \text{ g/mol}$
 $197 \text{ g A} \dots\dots\dots 64 \text{ g O}$
 $100 \text{ g A} \dots\dots\dots X$

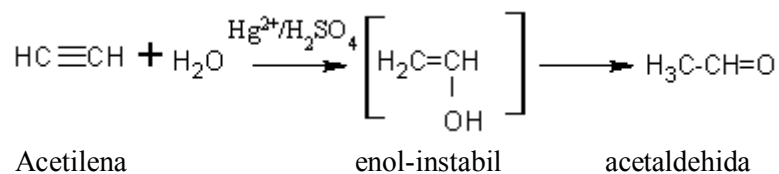
$$X = \frac{100 \cdot 64}{197} = 32,48\%O$$

3. C^1 -primar
 C^2 -secundar
4. $R-COOH + NaHCO_3 \rightarrow R-COONa + H_2CO_3$
5. $M_{NaHCO_3}=84$
 $1 \text{ mol A} \dots\dots\dots 84 \text{ g NaHCO}_3$
 $0,5 \text{ moli A} \dots\dots\dots X$

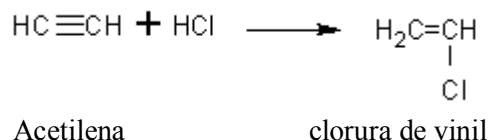
$$X = \frac{0,5 \cdot 84}{1} = 42 \text{ g NaHCO}_3$$

Subiectul II
Subiectul D

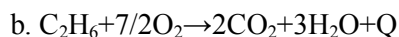
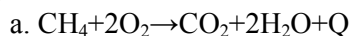
1
a.

b.

2.

3.

Considerăm: x moli metan și 3x moli etan. Total 4x moli amestec.

$$4 \cdot x \cdot 22,4 = 224 \text{ l} ; \quad x = 2,5$$

$$2,5 \text{ moli metan} \dots\dots\dots 2 \cdot 2,5 \text{ moli O}_2 = 5 \text{ moli}$$

$$3 \cdot 2,5 = 7,5 \text{ moli etan} \dots\dots\dots \underline{7/2 \cdot 7,5 \text{ moli O}_2 = 26,25 \text{ moli}}$$

$$\text{Total: } 31,25 \text{ moli O}_2$$

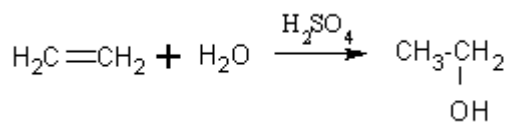
$$31,25 \cdot 22,4 = 700 \text{ l O}_2$$

$$100 \text{ l aer} \dots\dots\dots 20 \text{ l O}_2$$

$$\underline{y \dots\dots\dots 700 \text{ l O}_2}$$

$$y = 3500 \text{ l aer}$$

4. a.

Etena etanol

b.

$$M_{\text{etanol}} = 46 \text{ g/mol}$$

$$1 \text{ mol etenă} \dots\dots\dots 46 \text{ g etanol}$$

$$\underline{5 \text{ moli etenă} \dots\dots\dots x}$$

$$x = 230 \text{ g etanol pur}$$

$$C = \frac{m_d}{m_s} 100 ; \quad 23 = \frac{230}{m_s} 100 ; \quad m_s = 1000 \text{ g soluție etanol}$$

5. Sudarea și tăierea metalelor.

Subiectul E

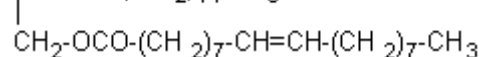
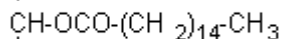
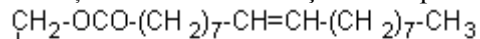
1. a.

0,2 moli gliceridă.....0,4 moli H₂

1 mol gliceridă.....X

X= 2 moli H₂/1mol gliceridă => 2 legături duble în structura gliceridei.

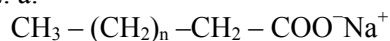
Glicerida conține 2 resturi oleice și un rest palmitic.

Dioloepalmitina

b. Prin hidrogenarea găsimilor lichide se obțin grăsimi solide (fabricarea margarinei din uleiuri vegetale)

2. a.

$$M_{\text{săpun}} = (96 + 14n) \text{ g/mol}$$

$$(96 + 14n) \text{ g săpun} \dots\dots\dots 23 \text{ g Na}$$

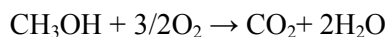
$$\underline{100 \text{ g săpun} \dots\dots\dots 11,85 \text{ g Na}}$$

$$11,85(96 + 14n) = 2300 ; n = 7$$

b. Anionul acidului prezintă două părți distincte în comportarea lor față de apă : radicalul alchil reprezintă partea hidrofobă, gruparea polară carboxilat reprezintă partea hidrofilă a ionului. Prezența celor două caracteristici contrare conferă săpunului proprietăți tensio-active, concretizată prin capacitatea de spălare .

3.

metanol

4.

$$1 \text{ kg metanol} \dots\dots\dots 19370 \text{ kJ}$$

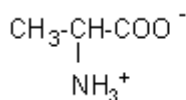
$$\underline{x \dots\dots\dots 9685000 \text{ kJ}}$$

$$x = 500 \text{ kg metanol}$$

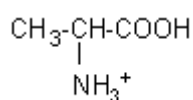
Subiectul III

Subiectul F

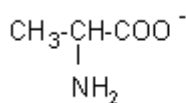
1.

Amfionul

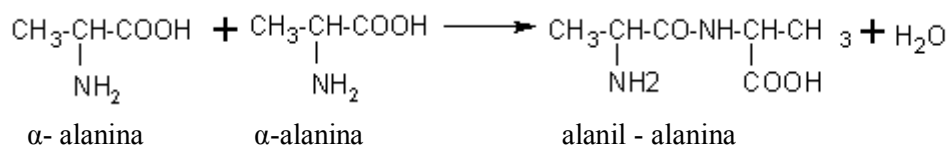

Cationul

Anionul

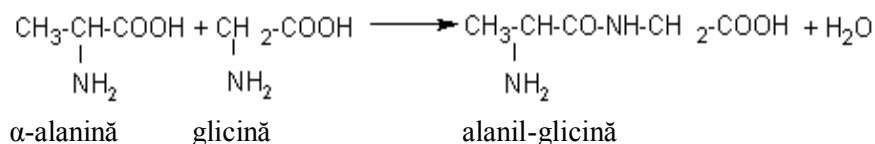
2.
a.

b.

c.

3. Zaharoza este folosită în alimentație constituind o importantă sursă de energie. Oxidarea biochimică a 1 g de zaharoză produce 42 calorii.

4. Glucoza este ușor solubilă în apă datorită legăturilor de hidrogen ce se formează între grupările hidroxil ale glucozei și moleculele de apă.

5. $\text{C}_6\text{H}_{12}\text{O}_6$ – glucoza
 $M_{\text{glucoză}} = 180 \text{ g/mol}$
 180 g glucoză.....6·12 g C
100 g glucoză.....X

$$X = 40\%C$$

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1 a.

Formula generală a unei hidrocarburi aromatice mononucleare : $\text{C}_n\text{H}_{2n-6}$

$$M = 12n + 2n - 6 = 78 \text{ g/mol} \qquad n = 6$$

C_6H_6 -benzenul

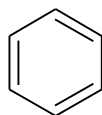
Verificăm procentul de C:

$$78 \text{ g benzen} \dots\dots\dots 72 \text{ g C}$$

$$\underline{100 \text{ g} \dots\dots\dots X}$$

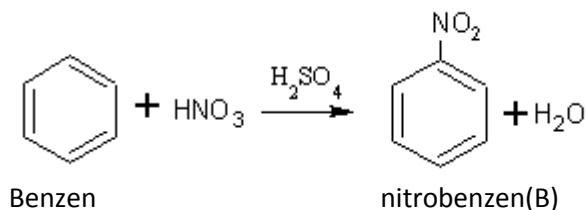
$$X = 92,3\%C$$

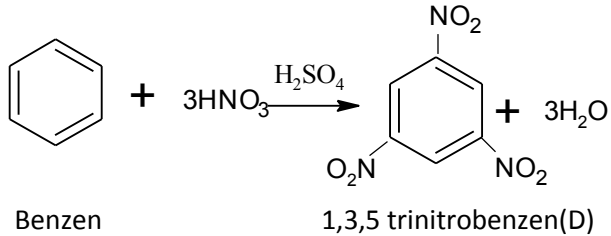
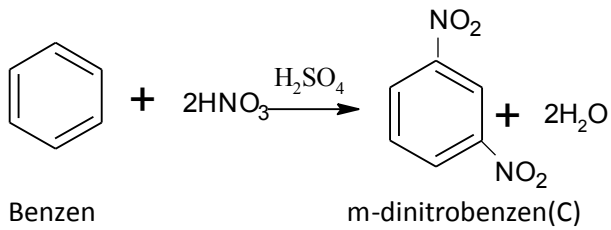
b.

benzenul

2.

- 3.
A: C ₆ H ₆	6x moli din 6x kmoli C ₆ H ₆
B: C ₆ H ₅ NO ₂	2x moli din 2x kmoli C ₆ H ₆
C: C ₆ H ₄ (NO ₂) ₂	x moli din x kmoli C ₆ H ₆
D: C ₆ H ₃ (NO ₂) ₃	x moli din <u>x kmoli C₆H₆</u>
	Total: 10x kmoli C ₆ H ₆
- 10x · 78 = 1560 kg x = 2 kmoli
M_B = 123 g/mol
m_B = 2 · 2 · 123 = 492 kg B (nitrobenzen)

- 4.
- Din ecuațiile reacțiilor rezultă:
2x moli B.....	2x moli HNO ₃
x moli C.....	2x moli HNO ₃
x moli D.....	<u>3x moli HNO₃</u>
	Total: 7x moli HNO ₃
- A:HNO₃ = 10x : 7x = 10 : 7 (molar)

- 5.
123 g B.....	14 g N
<u>100 g B.....</u>	<u>x</u>
- x = 11,38%N

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

- 1.
- $$\text{CH}_3 - \text{NH}_2 + \text{CH}_3 - \text{Cl} \longrightarrow \text{CH}_3 - \text{NH} - \text{CH}_3 + \text{HCl}$$
- Metilamină clorură de metil dimetilamină
- $$\text{CH}_3 - \text{NH}_2 + 2\text{CH}_3 - \text{Cl} \longrightarrow \text{CH}_3 - \underset{\text{CH}_3}{\text{N}} - \text{CH}_3 + 2\text{HCl}$$
- trimetilamină

- 2.
- Presupunem că avem în amestecul final :
- 3x moli dimetilamină
 - 6x moli trimetilamină
 - x moli clorură de metil nereacționată

$$M_{\text{trimetilamină}} = 59 \text{ g/mol}; \quad 6 \cdot x \cdot 59 = 708 \text{ g}; \quad x = 2$$

Amestecul final conține:

6 moli dimetilamină.....	6 moli clorură de metil
12 moli trimetilamină.....	24 moli clorură de metil
2 moli clorură de metil.....	<u>2 moli clorură de metil</u>
Total: 32 moli clorură de metil	

$$M_{\text{clorură de metil}} = 50,5 \text{ g/mol}$$

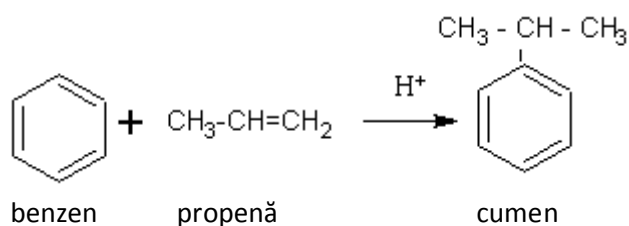
$$m_{\text{clorură de metil}} = 32 \cdot 50,5 = 1616 \text{ g clorură de metil}$$

3.

$$C_u = \frac{24}{32} \cdot 100 = 75\%$$

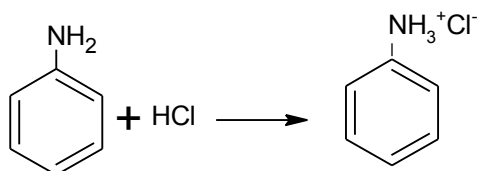
$$C_t = \frac{30}{32} \cdot 100 = 93,75\%$$

4.

5. a . Anilina are caracter slab bazic.

b.

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Cl- 35,5.

VARIANTA 3

Subiectul I(30 puncte)

Subiectul A

Scrieți pe foaia de examen termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre afirmațiile următoare:

1. Punctul de fierbere al n-pentanului este mai decât al izopentanului (mare/ mic).
2. Prin adiția bromului la etină, în raport molar de 1:1, rezultă (1,2-dibromoetan/ 1,2dibromoetenă).
3. Este monomer vinilic (acrilonitrilul/ alcoolul vinilic).
4. Naftalina și cumenul sunt hidrocarburi (aromatice/ aciclice)
5. Săpunurile sunt săruri ale acizilor grași cu (metale/ nemetale).

10 puncte

Subiectul B

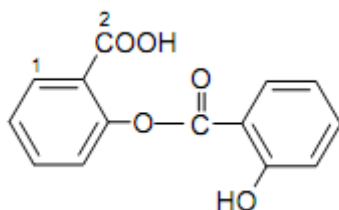
Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Alchenele sunt insolubile în:
a. alcani lichizi b. apă c. benzen d. cloroform
2. Reacția acizilor carboxilici cu hidroxizii alcalini este o reacție de:
a. alchilare b. adiție
c. condensare d. neutralizare
3. Trigliceridele din grăsimile lichide conțin următoarele elemente organogene:
a. C, H b. C, H, X c. C, H, O d. C, H, O, N
4. Glucoza este o:
a. aldoză b. cetoză c. heptoză d. trioză
5. În molecula glicinei sunt conținute în procente masice:
a. 32% C, 18,67% H b. 32% C, 42,67% N
c. 6,67% H, 18,67% O d. 6,67% H, 18,67% N

10 puncte

Subiectul C

Compusul (A) este utilizat ca medicament cu acțiune asemănătoare aspirinei și are formula de structură:

1. Precizați o caracteristică structurală a compusului (A).
2. Calculați procentul masic de carbon din compusul (A).
3. Precizați natura atomilor de carbon (1) și (2) din compusul (A).
4. Scrieți ecuațiile reacțiilor compusului (A) cu:
a. etanol (H+); b. NaHCO₃.
5. Determinați formula brută a compusului (A).

1 punct

2 puncte

2 puncte

4 puncte

1 punct

Mase atomice: H-1; C-12; O-16.

Subiectul II..... (30 puncte)**Subiectul D**

Pentru analiza compoziției unui amestec de hidrocarburi se folosesc reacțiile de oxidare totală sau parțială.

1. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice de ardere pentru propan și respectiv, butan. **2 puncte**
2. Calculați volumul de aer (c.n.) cu 20% O₂ (în procente volumetrice) necesar arderii unui amestec de propan și butan cu masa de 496 g știind că raportul molar propan : butan este 3:2. **4 puncte**
3. O alchină necunoscută (A) cu M=54 g/ mol adăunează Br₂, formând un produs tetrabromurat (B).
 - a. Determinați formula moleculară a alchinei (A). **2 puncte**
 - b. Scrieți o formulă de structură a acesteia dacă are legătură triplă marginală. **2 puncte**
4. Scrieți ecuația reacției de obținere a produsului tetrabromurat (B). **2 puncte**
5. Determinați masa soluției de brom de concentrație procentuală masică 2% necesară pentru a reacționa total cu 0,2 moli butină. **3 puncte**

Subiectul E

La analiza structurii cocainei s-a stabilit că o porțiune din structura acesteia o reprezintă acidul benzoic esterificat.

1. Scrieți ecuația reacției de esterificare a acidului benzoic cu etanolul (H⁺). **2 puncte**
2. Calculați masa de etanol necesară stoechiometric esterificării a 48,8 g acid benzoic. **4 puncte**
3. Calculați masa molară a săpunului de potasiu ce conține 13,26% potasiu (procente masice). **3 puncte**
4. Uleiul de migdale utilizat în fabricarea de emoliente farmaceutice conține gliceride ale acidului oleic. Scrieți ecuația reacției de hidrogenare a trioleinei. **2 puncte**
5. Calculați masa de produs obținut stoechiometric prin hidrogenarea trioleinei din 1105 g ulei de migdale, care conține 80% trioleină (procente masice). **4 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; O-16; K-39; Br-80.

Subiectul III (30 puncte)**Subiectul F**

Zaharidele sunt componente esențiale ale hranei omului alături de proteine.

1. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice de obținere a două dipeptide. **4 puncte**
2. Se consideră următorii reactanți: (A) CH₃COCl; (B) KOH(aq); (C) α-alanină; (D) HCl.
 - a. Alegeți dintre reactivii dați pe aceia care vor reacționa cu gruparea-COOH din glicină. **2 puncte**
 - b. Scrieți ecuațiile reacțiilor chimice ale glicinei cu reactanții identificați. **4 puncte**
3. Precizați două utilizări pentru amidon. **2 puncte**
4. Precizați o metodă de identificare pentru amidon. **1 punct**
5. Explicați cum influențează grupele funcționale din glucoză solubilitatea acesteia în apă. **2 puncte**

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1. a. Calculați raportul masic carbon : hidrogen din benzen. **2 puncte**
- b. Calculați procentul masic de carbon din benzen. **2 puncte**
2. a. Scrieți ecuația reacției chimice de obținere a trinitrobenzenului din benzen. (Se pot utiliza formule moleculare). **2 puncte**
- b. Calculați masa de trinitrobenzen obținută, dacă au reacționat 18,9 g acid azotic. **2 puncte**
3. Scrieți ecuația reacției de monoclorurare catalitică a benzenului. **2 puncte**
4. Calculați masa de monoclorobenzen care rezultă din reacția benzenului cu 3 moli clor, dacă randamentul este 70%. **3 puncte**
5. Benzenul poate reacționa cu propenă. Scrieți ecuația reacției chimice de monoalchilare. **2 puncte**

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

Compușii organici se pot nitra cu amestec nitrant sau cu soluție de acid azotic.

1. Determinați formula moleculară a arenei mononucleare A care conține 92,3% C (procente masice) cu $M=78$ g/mol. **2 puncte**
2. a. Scrieți ecuația reacției de mononitrare prin care se obține derivatul B din arena A. **2 puncte**
b. Calculați randamentul reacției de nitrare, dacă din 7,8 g arenă A se formează 80 mmoli derivat B. **4 puncte**
3. Calculați masa de amestec nitrant necesară la mononitrarea a 2 kmoli benzen, dacă amestecul nitrant conține HNO_3 și H_2SO_4 în raport molar de 1:3, iar soluțiile folosite sunt de concentrații procentuale masice de 63% pentru HNO_3 , respectiv 98% pentru H_2SO_4 . **4 puncte**
4. Denumiți substanța B. **1 punct**
5. Scrieți formulele de structură ale izomerilor optici ai 2-clorobutanului. **2 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; S- 32; Cl- 35,5.

Rezolvări
VARIANTA 3

Subiectul I

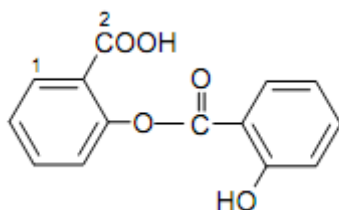
Subiectul A

1. mare
2. 1,2 dibromoetenă
3. acrilonitrilul
4. aromatice
5. metale

Subiectul B

1. Alchenele sunt insolubile în:
b. apă
2. Reacția acizilor carboxilici cu hidroxizii alcalini este o reacție de:
d. neutralizare
3. Trigliceridele din grăsimile lichide conțin următoarele elemente organogene:
c. C,H,O
4. Glucoza este o:
a. aldoză
5. În molecula glicinei sunt conținute în procente masice:
d. 6,66%H; 18,67%N.

Subiectul C

1. Compus aromatic cu două nuclee benzenice, cu o grupare carboxil , fenol, ester.

2. A(C₁₄H₁₀O₅)

M_A= 258 g/mol

258 g A.....168g C

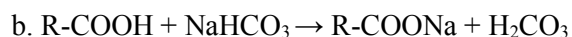
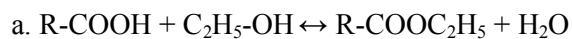
100 g A.....X

X=65,11% C

3. C¹- terțiar

C²- primar

4.

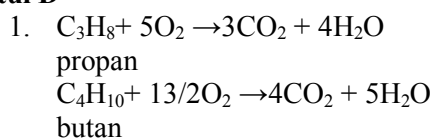

5. Formula moleculară este C₁₄H₁₀O₅

Formula brută este (C₁₄H₁₀O₅)_n n=1

Mase atomice: H-1;C-12; O-16

Subiectul II
Subiectul D

2. Considerăm 3x moli propan
2x moli butan

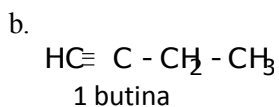
$$\begin{aligned} M_{\text{propan}} &= 44 \text{ g/mol}; & m_{\text{propan}} &= 3x44 \text{ g} \\ M_{\text{butan}} &= 58 \text{ g/mol}; & m_{\text{butan}} &= 2x58 \text{ g} \\ m_{\text{amestec}} &= 132x + 116x = 496 \text{ g}; & 248x &= 496; & x &= 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 6 \text{ moli propan} &\dots\dots\dots 5 \cdot 6 \text{ moli } O_2 \\ 4 \text{ moli butan} &\dots\dots\dots \underline{6 \cdot 5 \cdot 4 \text{ moli } O_2} \\ &\text{Total necesari } 56 \text{ moli } O_2 \end{aligned}$$

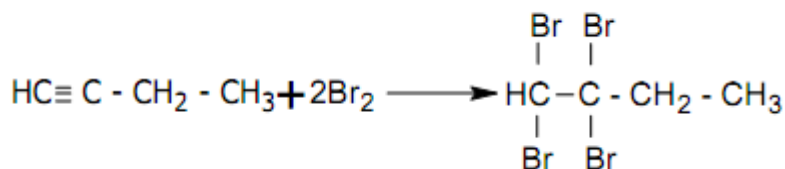
$$\begin{aligned} V_{O_2} &= 56 \cdot 22,4 = 1254,4 \text{ l } O_2 \\ 100 \text{ l aer} &\dots\dots\dots 20 \text{ l } O_2 \\ \underline{x} &\dots\dots\dots \underline{1254,4 \text{ l } O_2} \end{aligned}$$

$$x = 6272 \text{ l aer}$$

3. a. Formula moleculară generală a alchinei A este C_nH_{2n-2}
 $M_{\text{alchină}} = 12n + 2n - 2 = 54 \text{ g/mol}; \quad n = 4$
Formula alchinei este C_4H_6 (butina)

- 4.

1 butina

1,1,2,2 tetrabrombutan(B)

5.
1 mol butină.....2 moli Br_2
0,2 moli butină.....x

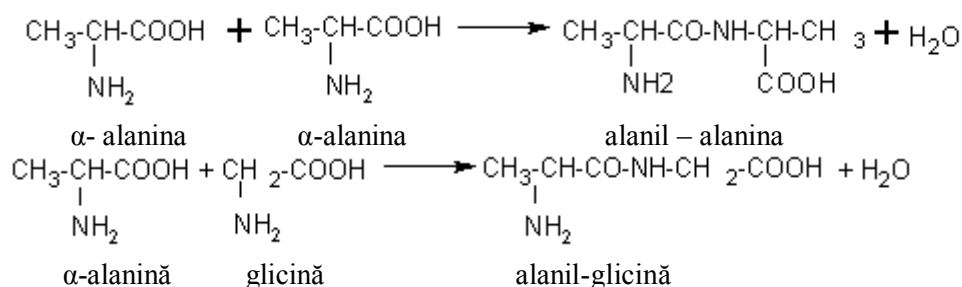
$$\begin{aligned} x &= 0,4 \text{ moli } Br_2 \\ M_{Br_2} &= 160 \text{ g/mol}; & m_{Br_2} &= 0,4 \cdot 160 = 64 \text{ g } Br_2 \end{aligned}$$

$$c = \frac{md}{ms} \cdot 100; \quad 2 = \frac{64}{ms} \cdot 100$$

$$ms = 3200 \text{ g sol. } Br_2$$

Subiectul III
Subiectul F

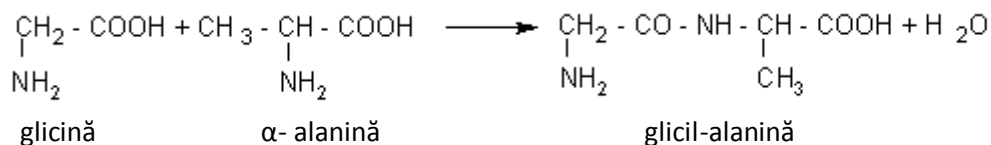
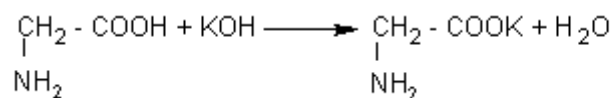
1.

2.

a. (B) KOH(aq); (C) α -alanină;

b.

3. -Obținerea dextrinelor care au proprietăți adezive;

-În industria textilă ca apret;

-Obținerea glucozei, a etanolului.

4. Amidonul în reacție cu iodul dă o colorație albastră.

5. Glucoza este ușor solubilă în apă datorită legăturilor de hidrogen ce se formează între grupările hidroxil ale glucozei și moleculele de apă.

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1. a.

Formula moleculară a benzenului este : C_6H_6

$$\frac{C}{H} = \frac{6 \cdot 12}{6 \cdot 1} = \frac{12}{1}$$

b. $M_{\text{benzen}} = 78 \text{ g/mol}$

78 g benzen.....72 g C

100g.....X

$$X = 92,3\%C$$

$$100 - 92,3 = 7,7\% H$$

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

1.

Formula generală a unei hidrocarburi aromatice mononucleare : C_nH_{2n-6}

$$M=12n+2n-6=78 \text{ g/mol} \quad n=6$$

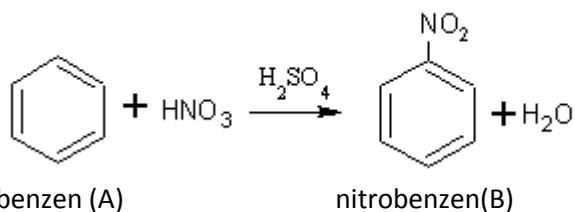
C_6H_6 -benzenul

Verificăm procentul de C:

$$\begin{array}{l} 78 \text{ g benzen} \dots\dots\dots 72 \text{ g C} \\ \underline{100\text{g} \dots\dots\dots X} \end{array}$$

$$X=92,3\%C$$

2.a.

b.

$$M_A = 78 \text{ g/mol}$$

$$78 \text{ g A (benzen)} \dots\dots\dots 1 \text{ mol B (nitrobenzen)}$$

$$\underline{7,8 \text{ g A} \dots\dots\dots x}$$

$$x = 0,1 \text{ mol B}$$

$$0,1 \text{ mol B} \dots\dots\dots 100\%$$

$$\underline{0,08 \text{ mol B} \dots\dots\dots \eta}$$

$$\eta = 80\%$$

3.

$$1 \text{ kmol benzen} \dots\dots\dots 1 \text{ kmol HNO}_3$$

$$2 \text{ kmoli benzen} \dots\dots\dots x$$

$$x = 2 \text{ kmoli HNO}_3$$

$HNO_3 : H_2SO_4 = 1:3$, rezultă amestecul nitrant conține 6 kmoli H_2SO_4

$$M_{HNO_3} = 63 \text{ g/mol}$$

$$M_{H_2SO_4} = 98 \text{ g/mol}$$

$$m_{HNO_3} = 2 \cdot 63 = 126 \text{ kg HNO}_3$$

$$m_{H_2SO_4} = 6 \cdot 98 = 588 \text{ kg H}_2\text{SO}_4$$

$$c = \frac{md}{ms} \cdot 100$$

Pentru soluția de HNO_3 : $63 = \frac{126}{ms} \cdot 100$; $ms = 200 \text{ kg sol.HNO}_3$

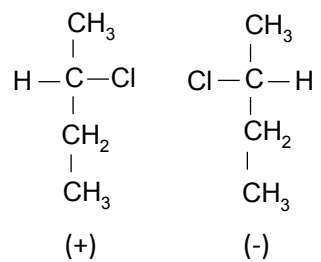
Pentru soluția de H_2SO_4 : $98 = \frac{588}{ms} \cdot 100$; $ms = 600 \text{ kg sol. H}_2\text{SO}_4$

$$m_{\text{amestec nitrant}} = 200+600 = 800 \text{ kg amestec nitrant}$$

4. Substanța B este nitrobenzenul

5.

Izomerii optici ai 2-clorobutanului sunt:

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; S- 32; Cl- 35,5.

VARIANTA 4

Subiectul I(30 puncte)

Subiectul A

Scrieți pe foaia de examen termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre afirmațiile următoare:

1. Glucoza și fructoza sunt (monozaharide/ oligozaharide).
2. Clorura de vinil și acrilonitrilul sunt (monomeri/ polimeri).
3. Formula moleculară C_7H_8 corespunde (naftalinei/ toluenului).
4. Etanolul este un alcool (primar/ secundar).
5. Izopropilbenzenul rezultă la alchilarea cu propenă (benzenului/ propilbenzenului).

10 puncte

Subiectul B

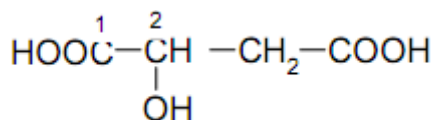
Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Metanul conține procentele masice:
a. 80% C, 20% H b. 75% C, 25% H
c. 25% C, 75% H d. 20% C, 80% H
2. Sunt izomeri de catenă:
a. 1-butena și izobutena b. 1-butina și 2-butina
c. benzenul și toluenul d. 1-propanolul și izopropanolul
3. Prin fermentație acetică, formează acid acetic:
a. metanolul b. etanolul c. glicina d. glicerina
4. Alcoolul etilic se poate oxida cu o soluție acidă de:
a. $KMnO_4$ b. $[Ag(NH_3)_2]OH$
c. $[Cu(NH_3)_4](OH)_2$ d. $Cu(OH)_2$
5. Oxidarea glucozei cu reactiv Fehling conduce la:
a. hidroxid de cupru(II) b. oxid de cupru(II)
c. acid gluconic d. acid glutamic

10 puncte

Subiectul C

Compusul (A) denumit acid malic se găsește în fructele necoapte și are formula de structură:

1. Precizați o caracteristică structurală a compusului (A). **1 punct**
2. Calculați procentul masic de oxigen din compusul (A). **2 puncte**
3. Precizați natura atomilor de carbon (1) și (2) din compusul (A). **2 puncte**
4. Scrieți ecuațiile reacțiilor compusului (A) cu :
a. $KOH(aq)$; b. $C_2H_5OH(H^+)$. **4 puncte**
5. Determinați formula brută a compusului (A). **1 punct**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Subiectul II..... (30 puncte)**Subiectul D**

Hidrocarburile alifaticе sunt utilizate ca materii prime pentru obținerea unor compuși cu utilizări practice sau sunt folosite drept combustibili.

1. a. O hidrocarbură (A) cu formula moleculară C_6H_{14} are în catenă doi atomi de carbon terțiari și prin dehidrogenare conduce majoritar la o hidrocarbură (B). Determinați hidrocarbura (A). **2 puncte**
- b. Scrieți ecuația reacției de dehidrogenare a hidrocarbunii (A). **2 puncte**
2. Indicați denumirile raționale IUPAC ale hidrocarburilor (A) și (B). **2 puncte**
3. Scrieți ecuația reacției de ardere a acetilenei. **2 puncte**
4. Puterea calorică a acetilenei este $56,02 \text{ MJ/Nm}^3$. Calculați cantitatea de căldură degajată la arderea a 100 moli de acetilenă. **4 puncte**
5. a. Scrieți ecuația reacției acetilenei cu HCl pentru obținerea unui monomer (M). **3 puncte**
- b. Precizați o utilizare a monomerului (M). **3 puncte**

Subiectul E

Acidul n-butiric se găsește sub formă de esteri în untul proaspăt.

1. Scrieți ecuația reacției acidului n-butiric cu NaOH(aq). **2 puncte**
2. Calculați masa de sare de sodiu formată din 264g acid n-butiric cu o cantitate stoechiometrică de hidroxid de sodiu. **3 puncte**
3. Explicați acțiunea de spălare a săpunurilor. **3 puncte**
4. Etanolul constituie una dintre materiile prime de obținere a acidului acetic. Precizați două utilizări ale alcoolului etilic. **2 puncte**
5. a. Scrieți ecuația reacției de oxidare a etanolului cu soluție de permanganat de potasiu în mediu de acid sulfuric. **2 puncte**
- b. Calculați volumul soluției de permanganat de potasiu de concentrație 8M necesară pentru a forma, prin oxidarea etanolului, 5 moli acid acetic. **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Na-23; K-39; Mn-55.

Subiectul III (30 puncte)**Subiectul F**

Aminoacizii și monozaharidele sunt compuși organici cu acțiune biologică.

1. Scrieți formulele plane pentru glicină și glucoză. **2 puncte**
2. Pentru α -alanină scrieți ecuațiile reacțiilor cu: a. $C_2H_5OH(H^+)$; b. KOH(aq); c. glicină. **6 puncte**
3. Indicați structura α -alaninei la pH=7, mediu neutru. **2 puncte**
4. Precizați două proprietăți fizice ale glucozei. **2 puncte**
5. Comparați solubilitatea în apă a glicinei cu aceea a n-alcanului cu același număr de atomi de carbon; explicați răspunsul. **3 puncte**

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1. Benzenul reacționează cu propena în prezența catalizatorului de clorură de aluminiu. Scrieți ecuația reacției chimice de monoalchilare a benzenului cu propena. **2 puncte**
2. Calculați masa de benzen necesară dacă s-au obținut 3 moli izopropilbenzen iar randamentul a fost 60% . **3 puncte**
3. a. Scrieți ecuația reacției de mononitrare a benzenului. **2 puncte**
- b. Calculați masa de acid azotic necesară stoechiometric obținerii unui mol de nitrobenzen. **2 puncte**
4. a. Scrieți ecuația reacției de monoclorurare catalitică a benzenului. **2 puncte**
- b. Precizați tipul reacției. **1 punct**
5. Un amestec conține benzen și toluen în raportul molar de 2 : 1. Calculați procentul masic de carbon al amestecului. **3 puncte**

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

1. Un compus organic (A) cu nucleu aromatic și caracter acid, are $M = 94 \text{ g/mol}$ și conține în procente masice 76,59% carbon și 6,38% hidrogen. Determinați:

a. formula moleculară a substanței (A);

2 puncte

b. formula structurală a substanței (A).

1 punct

2. Compusul (A) este supus nitrării și rezultă mono-, di- și trinitroderivații notați în ordinea crescătoare a conținutului masic de azot cu (B), (C) și (D). Scrieți ecuațiile reacțiilor de obținere a compușilor (B), (C) și (D) din substanța (A). (Se pot utiliza formule moleculare)

3 puncte

3. Prin nitrarea a 18,8 kg compus (A) se obține un amestec care conține în procente molare 30% (A), 30% (B), 20% (C) și 20% (D). Calculați masa de compus (B) formată.

4 puncte

4. Calculați conversia utilă pentru obținerea compusului (B).

3 puncte

5. Scrieți formulele de structură ale izomerilor optici ai 2-bromobutanului.

2 puncte

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Rezolvări
VARIANTA 4

Subiectul I

Subiectul A

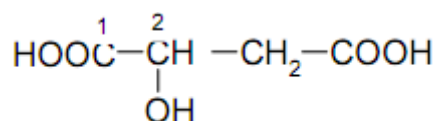
1. monozaharide
2. monomeri
3. toluenului
4. primar
5. benzenului

Subiectul B

1. Metanul conține procentele masice:
 - b. 75% C, 25% H
2. Sunt izomeri de catenă:
 - a. 1-butena și izobutena
3. Prin fermentație acetică, formează acid acetic:
 - b. etanolul
4. Alcoolul etilic se poate oxida cu o soluție acidă de:
 - a. KMnO_4
5. Oxidarea glucozei cu reactiv Fehling conduce la:
 - c. acid gluconic

Subiectul C

Compusul (A) denumit acid malic se găsește în fructele necoapte și are formula de structură:

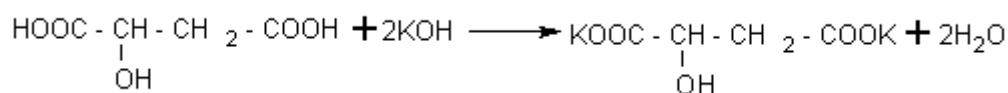
1. Hidroxiacid dicarboxilic liniar .
- 2.

$$\begin{array}{l} M_A = 134 \text{ g/mol} \\ 134 \text{ g A} \dots\dots\dots 5 \cdot 16 \text{ g O} \\ \underline{100 \text{ g A} \dots\dots\dots x} \end{array}$$

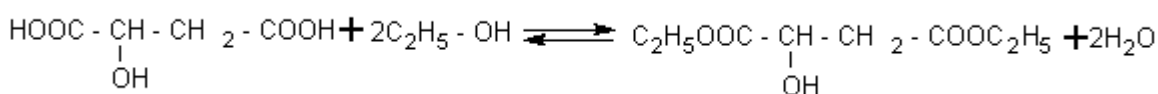
$$x = 59,70 \% \text{ O}$$

3.
 - C^1 - primar
 - C^2 - secundar

4. a.

- b.

5.

Compusul A are formula moleculară : $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_5$

Formula brută este aceeași cu formula moleculară : $C_4H_6O_5$

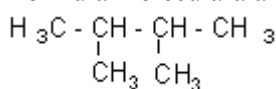
Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Subiectul II

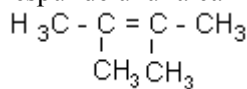
Subiectul D

1. a.

Formula moleculară a compusului A corespunde unui alcan .

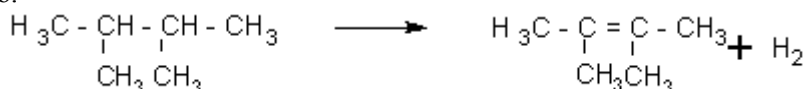

(A)

(B)

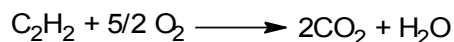
b.

2. (A): 1,2 dimetil butan

(B): 1,2 dimetil,2-butenă

3.

4.

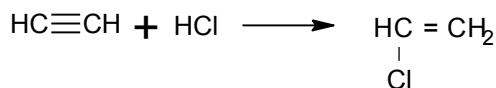
$$V = 100 \cdot 22,4 = 2240 \text{ l } \text{C}_2\text{H}_2 = 2,24 \text{ m}^3 \text{C}_2\text{H}_2$$

$$56,02 \text{ MJ} \dots\dots\dots 1 \text{ m}^3 \text{C}_2\text{H}_2$$

$$\underline{x \dots\dots\dots 2,24 \text{ m}^3}$$

$$x = 125,48 \text{ MJ}$$

5. a.

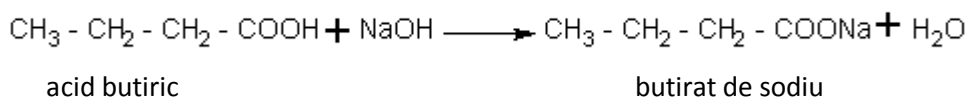

(M)clorură de vinil

b. Prin polimerizare clorura de vinil formează policlorura de vinil (PVC)

Subiectul E

1.

2.

$$M_{\text{ac.butiric}} = 88\text{g/mol}$$

$$M_{\text{sare}} = 110\text{g/mol}$$

$$88 \text{ g acid butiric} \dots\dots\dots 110 \text{ g butirat de sodiu}$$

$$\underline{264 \text{ g} \dots\dots\dots x}$$

$$x = 330 \text{ g butirat de sodiu}$$

3. Anionul acidului prezintă două părți distincte în comportarea lor față de apă : radicalul alchil reprezintă partea hidrofobă, gruparea polară carboxilat reprezintă partea hidrofilă a ionului. Prezența celor două caracteristici contrare conferă săpunului proprietăți tensio-active, concretizată prin capacitatea de spălare .

4. Etanolul se folosește în domenii diferite de activitate: dezinfectant, componentă a băuturilor alcoolice, sinteza unor medicamente , solvent , în industria parfumurilor , conservarea unor preparate biologice , combustibil , etc.

5. a.

b. Pe baza ecuației reacției chimice :

4 moli KMnO_45 moli acid acetic

$$c_m = \frac{n}{V} \quad ; \quad 8 = \frac{4}{V} \quad ; \quad V = 0,5 \text{ l soluție KMnO}_4$$

n- număr de moli de substanță dizolvată

V- volumul soluției (l)

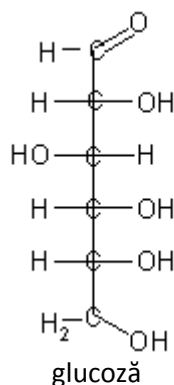
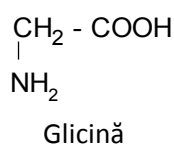
c_m - concentrația molară a soluției

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Na-23; K-39; Mn-55.

Subiectul III

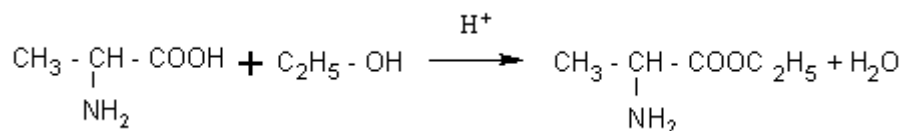
Subiectul F

1.

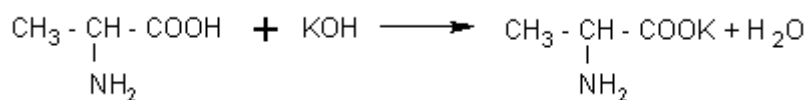

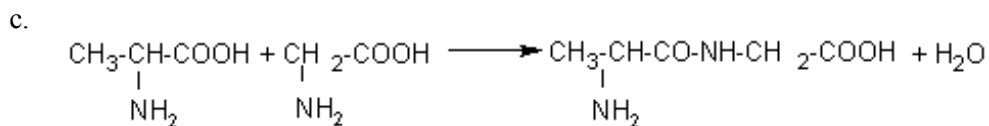
2.

a.

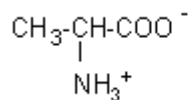

b.

3.

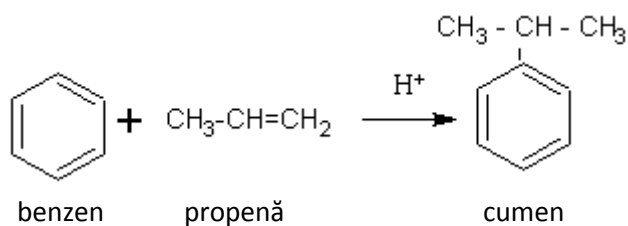

4. Glucoza este o substanță solidă , cristalină , solubilă în apă , gust dulce .

5. Glicina este o substanță solubilă în apă datorită prezenței în moleculă a grupărilor carboxil și amină care sunt grupări polare, în timp ce etanolul este o moleculă nepolară și nu se va dizolva în apă .

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1.

2.

$$M_{\text{C}_6\text{H}_6} = 78\text{g/mol}$$

$$3 \text{ moli izopropilbenzen} \dots\dots\dots 60\%$$

$$\underline{x \dots\dots\dots 100\%}$$

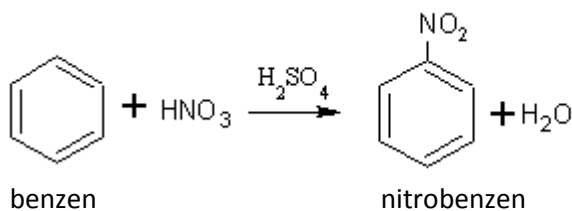
$$x = 5 \text{ moli izopropilbenzen}$$

$$78 \text{ g C}_6\text{H}_6 \dots\dots\dots 1 \text{ mol izopropilbenzen}$$

$$\underline{y \dots\dots\dots 5 \text{ moli izopropilbenzen}}$$

$$y = 390 \text{ g C}_6\text{H}_6$$

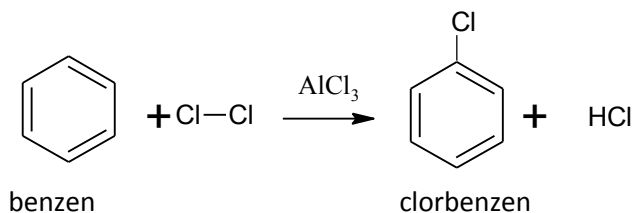
3. a.

b.

$M_{\text{HNO}_3} = 63\text{g/mol}$
 Conform ecuației reacției chimice :
 63 g HNO_31 mol nitrobenzen
 Deci pentru obținerea a 1 mol nitrobenzen sunt necesare 63 g HNO_3

4. a.

b. Reacția de clorurare catalitică a benzenului este o reacție de substituție.

5.

Considerăm că avem : 2 moli C_6H_6 2·78 g benzen
 1 mol $\text{C}_6\text{H}_5-\text{CH}_3$ 1·92 g toluen

$M_{\text{C}_6\text{H}_6} = 78 \text{ g/mol}$ Total : 248 g amestec

$M_{\text{C}_7\text{H}_8} = 92 \text{ g/mol}$

78 g C_6H_6 6·12 g C

2·78 g C_6H_6 x

$$x = 144 \text{ g C}$$

92 g C_7H_8 7·12 g C

1·92 g C_7H_8 y

$$y = 84 \text{ g C}$$

Total : 144 + 84 = 228 g C

248 g amestec 228 g C

100g %C

$$\%C = 91,93 \%C \text{ în amestec}$$

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

1. a.

$$\%O = 100 - 76,59 - 6,38 = 17,03\%O$$

$$C: \frac{76,59}{12} = 6,38$$

$$H: \frac{6,38}{1} = 6,38$$

$$O: \frac{17,03}{16} = 1,06$$

: 1,06

6

6

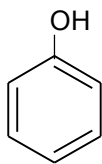
1

$(\text{C}_6\text{H}_6\text{O})_n$ – formula brută

$$M = (6 \cdot 12 + 6 \cdot 1 + 16 \cdot 1) \cdot n = 94; n = 1$$

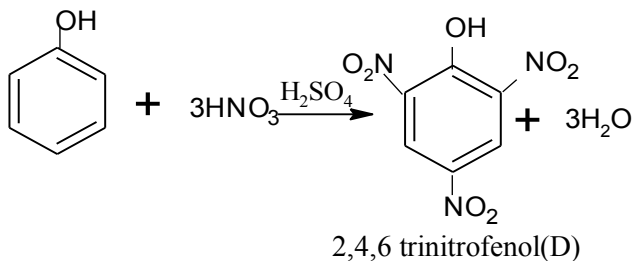
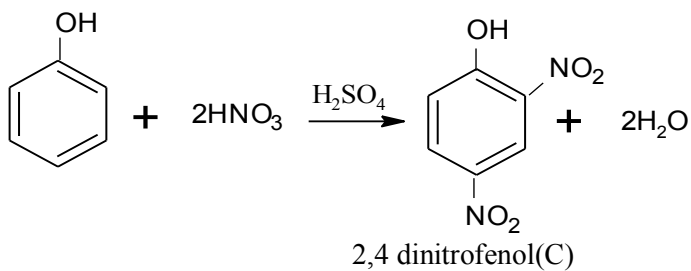
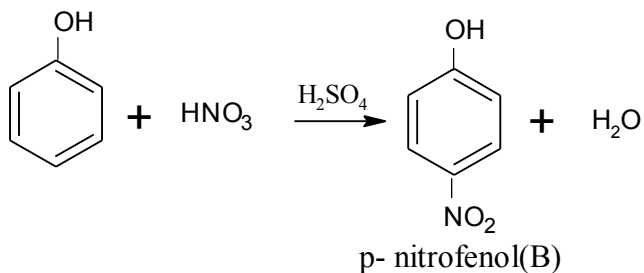
$\text{C}_6\text{H}_6\text{O}$ – formula moleculară

b.

Fenolul(A)

2.

3.

$$M_A = 94 \text{ g/mol} \quad ; \quad \frac{18800}{94} = 200 \text{ moli A}$$

Se observă că fiecare reacție de mai sus are loc de la mol la mol. Dacă inițial au fost 200 moli compus A, rezultă în final 200 moli amestec final care conține 30% A(60 moli), 30%B(60 moli), 20%C(40 moli), 20%D(40 moli).

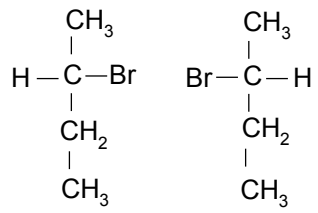
$$M_B = 139 \text{ g/mol}$$

$$m_B = 60 \cdot 139 = 834 \text{ g B}$$

4.

$$C_u = \frac{60}{200} \cdot 100 = 30\%$$

5.

(+)-2-brombutan (-)-2-brombutan

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

VARIANTA 5

Subiectul I(30 puncte)

Subiectul A

Scrieți pe foaia de examen termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre afirmațiile următoare:

1. În procesul de dehidrogenare a butanului se scindează legături (C-H/ C-C).
2. Punctul de fierbere al n-butanului este mai comparativ cu punctul de fierbere al izobutanului (mare/ mic).
3. Benzenul și etina au aceeași formulă (moleculară/ brută)
4. Prin adăugarea HBr la propină rezultă (1,2-dibromopropan/ 2,2-dibromopropan)
5. Detergenții sunt substanțe (sicative/ tensio-active).

10 puncte

Subiectul B

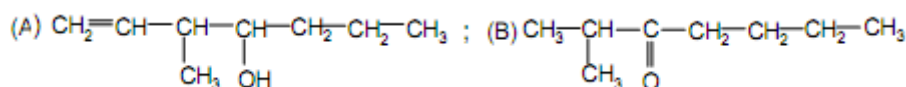
Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Compusul organic ce conține pe lângă legături covalente și legături ionice este:
a. iodura de terț-butil b. palmitatul de sodiu
c. dioleopalmitina d. acidul salicilic
2. Dipeptidele izomere care se formează din glicina și α -alanina și au masa molară $M=146$ g/mol (fără izomeri optici) sunt în număr de:
a.2 b.3 c.4 d.5
3. Hidrocarbura cu formula C_7H_{14} care conține un atom de carbon cuaternar, doi atomi de carbon terțari și patru atomi de carbon primari este:
a. 3,4-dimetil-2-pentena b. 2,4-dimetil-2-pentena
c. 4,4-dimetil-2-pentena d. 2,3-dimetil-2-pentena
4. Oxidarea etanolului cu $KMnO_4$ și H_2SO_4 conduce la:
a. etanal b. etenă
c. acid etanoic d. propanonă
5. Hidrocarbura care are cifra octanică 100 este:
a. 2,2,4-trimetilpentanul b. 2,2,5-trimetilpentanul
c. 2,2,4-trimetilhexanul d. 2,2,5-trimetilhexanul

10 puncte

Subiectul C

Se consideră compușii (A) și (B) cu următoarele formule de structură:

1. Precizați câte o caracteristică structurală pentru compușii (A) și respectiv (B). **2 puncte**
2. Scrieți formulele moleculare pentru cei doi compuși. **2 puncte**
3. Precizați care este relația de izomerie între compușii (A) și (B). **1 punct**
4. Scrieți ecuația reacției compusului (A) cu hidrogenul pe catalizator de nichel. **2 puncte**
5. Calculați volumul de hidrogen, măsurat în condiții normale, care reacționează stoechiometric cu 25,6 g compus (A). **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Subiectul II..... (30 puncte)**Subiectul D**

Derivații clorurați ai metanului au importante aplicații practice.

1. Scrieți ecuația reacției de obținere a tricolorometanului din metan. **2 puncte**
2. Calculați masa de tricolorometan, obținută prin clorurare fotochimică, din 1344 m³ metan măsurat în condiții normale. Procentul din metan care se transformă în tricolorometan este de 12%. **4 puncte**
3. Scrieți ecuațiile reacțiilor de obținere din propină a următoarelor substanțe:
a. 2,2-dicloropropan; b. propanonă; c. 1,1,2,2 –tetrabromopropan. **6 puncte**
4. Precizați importanța poliizoprenului. **1 punct**
5. Scrieți ecuația reacției 4-metil-2- pentenei cu o soluție de brom în tetraclorură de carbon. **2 puncte**

Subiectul E

Benzoatul de etil se folosește în parfumerie.

1. Scrieți ecuația reacției de obținere a benzoatului de etil din acidul benzoic și alcoolul corespunzător; precizați condițiile de reacție. **3 puncte**
2. Calculați masa (g) de soluție de alcool etilic de concentrație procentuală masică 92% care reacționează stoechiometric cu 1,22 kg de acid benzoic pentru a obține ester. **4 puncte**
3. Explicați diferența dintre punctele de fierbere ale etanolului și etanului. **2 puncte**
4. La tratarea unui acid gras cu NaOH(aq) se formează săpunul (S) cu formula de structură: CH₃-(CH₂)_n-CH₂-COO⁻Na⁺. Determinați numărul de atomi de carbon din structura săpunului (S) care are conținutul procentual masic de carbon egal cu 64,86%. **3 puncte**
5. Explicați proprietățile de spălare ale săpunului (S). **3 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Na-23; Cl-35,5; K-39.

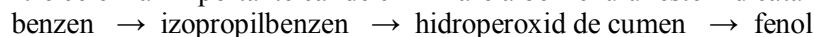
Subiectul III (30 puncte)**Subiectul F**

Proteinele și zaharidele sunt două categorii principale de substanțe nutritive prezente în hrana necesară organismului uman.

1. Zaharoza din alimentație contribuie la realizarea necesarului glucidic din organismul uman. Precizați două surse naturale de obținere a zaharozei. **2 puncte**
2. La hidroliza enzimatică a zaharozei se formează glucoză și fructoză. Scrieți formulele structurale plane ale glucozei și fructozei (forma aciclică). **4 puncte**
3. Precizați trei proprietăți fizice ale glucozei. **3 puncte**
4. Prin hidroliza unei proteine s-a separat și un aminoacid monoaminodicarboxilic (A) cu un conținut procentual masic de azot de 9,52%. Determinați formula moleculară și formula de structură ale aminoacidului (A), știind că gruparea amino se află în poziția α față de una din grupările carboxil. **4 puncte**
5. Explicați importanța reacției de hidroliză enzimatică a proteinelor pentru organismul uman. **2 puncte**

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

Una dintre cele mai importante căi de chimizare a benzenului este indicată în schema următoare:

1. Scrieți formulele de structură pentru benzen și izopropilbenzen. **2 puncte**
2. Precizați natura atomilor de carbon din molecula izopropilbenzenului. **3 puncte**
3. Scrieți ecuația reacției de obținere a izopropilbenzenului din benzen. **2 puncte**
4. Calculați masa de izopropilbenzen care se obține din 624 kg benzen de puritate 90% la un randament de 80%. **4 puncte**
5. Scrieți ecuațiile reacțiilor benzenului, în raport molar 1:1 cu:
a. Cl₂(FeCl₃); b. HNO₃(H₂SO₄). **4 puncte**

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

1. Alegeți dintre aminele următoare aminele primare alifactice: anilină; etilamină; sec-butilamină; dimetilamină. **2 puncte**

2. Serina (acidul α -amino, β -hidroxipropanoic) prezintă un atom de carbon asimetric în moleculă. Scrieți formulele celor doi stereoizomeri ai serinei. **2 puncte**

3. Scrieți formulele de structură ale benzenului și toluenului. **2 puncte**

4. a. Fenacetina, precursor al unor medicamente, se poate obține pornind de la p-nitrofenol. Fenolul se supune nitrării, cu obținerea unui amestec de produși organici, care conține o-nitrofenol, p-nitrofenol, 2,4-dinitrofenol și fenol nereacționat, în raport molar 3:4,5:0,5:2. Scrieți reacțiile care au loc. (Se pot utiliza formule moleculare). **3 puncte**

b. Calculați masa (kg) de p-nitrofenol care se obține din 1,88 tone fenol, în condițiile de mai sus. **4 puncte**

5. Calculați conversia utilă pentru obținerea p-nitrofenolului. **2 puncte**

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Rezolvări
VARIANTA 5

Subiectul I

Subiectul A

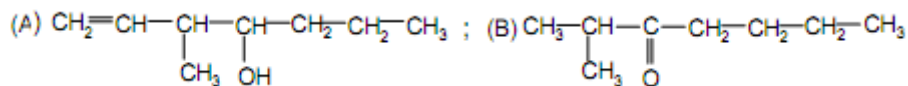
1. C-H
2. mare
3. brută
4. 2,2-dibromopropan
5. tensioactive

Subiectul B

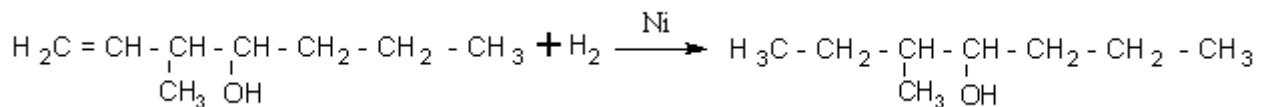
1. Compusul organic ce conține pe lângă legături covalente și legături ionice este:
 - b. palmitatul de sodiu
2. Dipeptidele izomere care se formează din glicina și α -alanina și au masa molară $M=146$ g/mol (fără izomeri optici) sunt în număr de:
 - a. 2
3. Hidrocarbura cu formula C_7H_{14} care conține un atom de carbon cuaternar, doi atomi de carbon terțari și patru atomi de carbon primari este:
 - c. 4,4-dimetil-2-pentena
4. Oxidarea etanolului cu $KMnO_4$ și H_2SO_4 conduce la:
 - c. acid etanoic
5. Hidrocarbura care are cifra octanică 100 este:
 - a. 2,2,4-trimetilpentanul

Subiectul C

Se consideră compușii (A) și (B) cu următoarele formule de structură:

1. (A) este un alcool nesaturat ramificat;
(B) este o cetonă mixtă
2. (A) $C_8H_{16}O$; (B) $C_8H_{16}O$
3. Cei doi compuși sunt izomeri de funcțiune
- 4.

5.

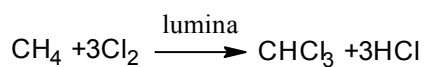
$M_A = 128\text{g/mol}$	
128 g A.....	22,4 l H_2
<u>25,6 g A.....</u>	<u>x</u>

$$x = 4,48 \text{ l } H_2$$

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

Subiectul II
Subiectul D

1.

2.

$$\frac{12}{100} \cdot 1344 = 161,28 \text{ m}^3 \text{ metan transformat}$$

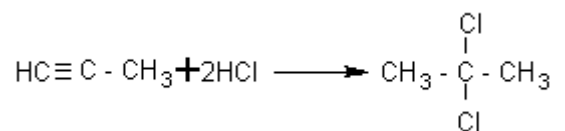
$$M_{\text{CHCl}_3} = 119,5 \text{ g/mol}$$

$$22,4 \text{ l metan} \dots\dots\dots 119,5 \text{ g triclormetan}$$

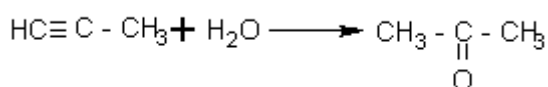
$$\underline{161,28 \text{ m}^3 \dots\dots\dots x}$$

$$x = 860,4 \text{ kg triclormetan}$$

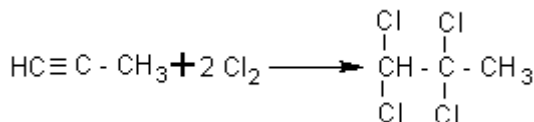
3.

Propina 2,2-dicloropropan

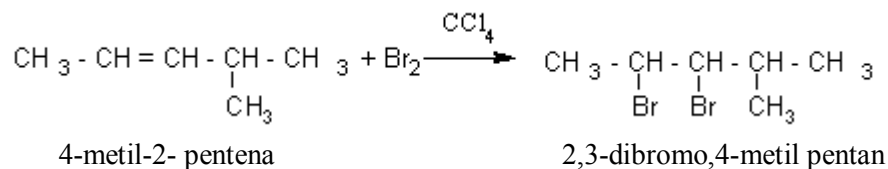
Propanona

1,1,2,2 -tetrabromopropan

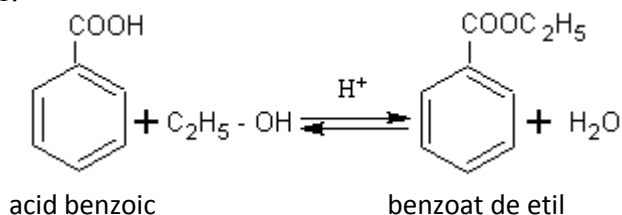
4. Din punct de vedere chimic , poliizoprenul formează cauciucul natural , iar cauciucul sintetic poliizoprenic are proprietăți asemănătoare cu cauciucul natural.

5.

Subiectul E

1.

2.

$$M_{\text{acid benzoic}} = 122 \text{ g/mol}$$

$$M_{\text{etanol}} = 46 \text{ g/mol}$$

$$122 \text{ g acid benzoic} \dots\dots\dots 46 \text{ g etanol}$$

$$\underline{1220 \text{ g acid benzoic} \dots\dots\dots x}$$

$$x = 460 \text{ g etanol pur}$$

$$c = \frac{md}{ms} \cdot 100 ; \quad 92 = \frac{460}{ms} \cdot 100 ; \quad ms = 500 \text{ g etanol } 92\%$$

3. Etanolul are punct de fierbere ridicat comparativ cu etanul datorită prezenței grupei –OH în molecula etanolului , cu ajutorul căreia formează asociații moleculare prin legături de hidrogen.

4.

$$M_{\text{săpun}} = (96 + 14n) \text{ g/mol}$$

$$(96 + 14n) \text{ g săpun} \dots\dots\dots (3 \cdot 12 + 12 \cdot n) \text{ g C}$$

$$\underline{100 \text{ g săpun} \dots\dots\dots 64,86 \text{ g C}}$$

$$64,86(96 + 14n) = 100(36 + 12 \cdot n) ; \quad n = 9$$

5. Anionul acidului prezintă două părți distincte în comportarea lor față de apă : radicalul alchil reprezintă partea hidrofobă, gruparea polară carboxilat reprezintă partea hidrofilă a ionului. Prezența celor două caracteristici contrare conferă săpunului proprietăți tensio-active, concretizată prin capacitatea de spălare .

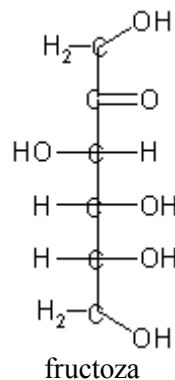
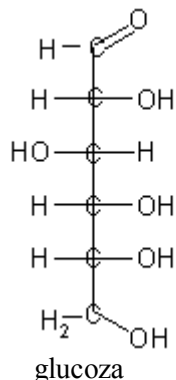
Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16; Na-23; Cl-35,5; K-39.

Subiectul III

Subiectul F

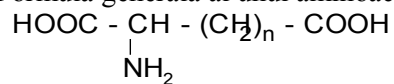
1. Sursele naturale pentru obținerea zaharozei sunt sfecla de zahăr și trestia de zahăr.

2.

3. Glucoza este o substanță solidă , cristalină , solubilă în apă , gust dulce .

4. Formula generală al unui aminoacid monoaminodicarboxilic se poate scrie :

(A)

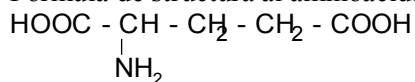
$$M_A = 119 + 14 \cdot n$$

$$(119 + 14 \cdot n) \text{ g A} \dots \dots \dots 14 \text{ g N}$$

$$\underline{100 \text{ g A} \dots \dots \dots 9,52 \text{ g N}}$$

$$9,52(119 + 14n) = 1400; \quad n = 2$$

Formula de structură al aminoacidului este :

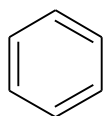
Acid glutamic

Formula moleculară este: $\text{C}_5\text{H}_9\text{O}_4\text{N}$

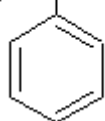
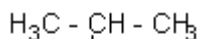
5. In urma hidrolizei enzimaticice a proteinelor se obțin amestecuri de α -aminoacizi . Această proprietate stă la baza alimentației și dezvoltării organismelor animale .

Subiectul G1 (obligatoriu numai pentru NIVELUL I)

1.

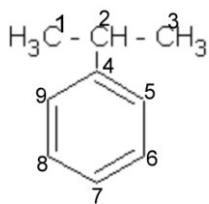

benzen

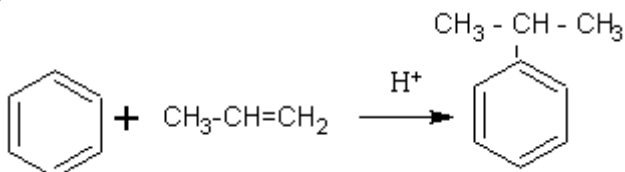
izopropilbenzen(cumen)

2.

C1,C3-primari; C2,C5,C6,C7C8,C9-terțiari; C4-quaternar

3.

4.

$$\frac{90}{100} \cdot 624 = 561,6 \text{ kg benzen pur}$$

$$M_{\text{benzen}} = 78 \text{ g/mol}$$

$$M_{\text{cumen}} = 120 \text{ g/mol}$$

$$78 \text{ kg benzen} \dots\dots\dots 120 \text{ kg cumen}$$

$$\underline{561,6 \text{ kg benzen} \dots\dots\dots x}$$

$$x = 864 \text{ kg cumen}$$

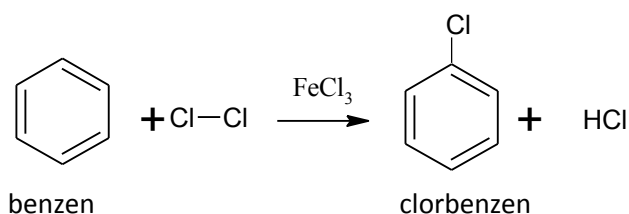
$$864 \text{ kg cumen} \dots\dots\dots 100\%$$

$$\underline{y \dots\dots\dots 80\%}$$

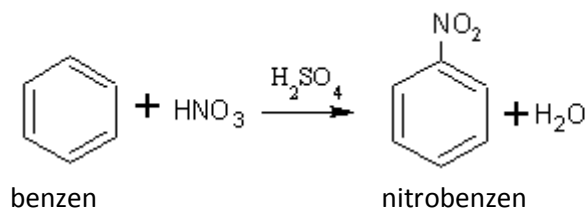
$$y = 691,2 \text{ kg cumen}$$

5.

a.

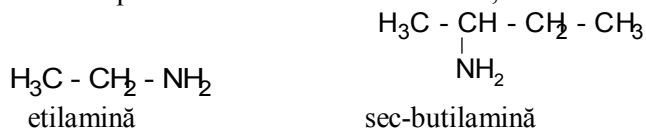

b.

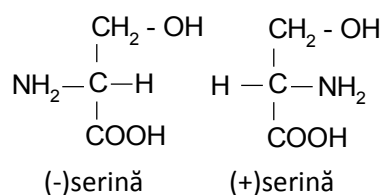

Subiectul G2 (obligatoriu numai pentru NIVELUL II)

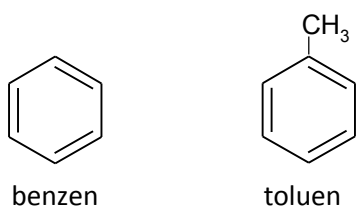
1. Aminele primare alifatice sunt: etilamină, sec-butilamină.

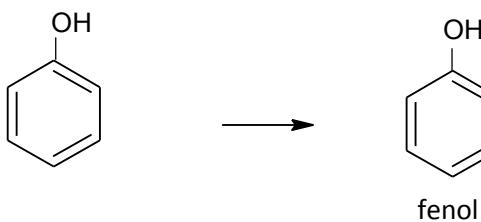
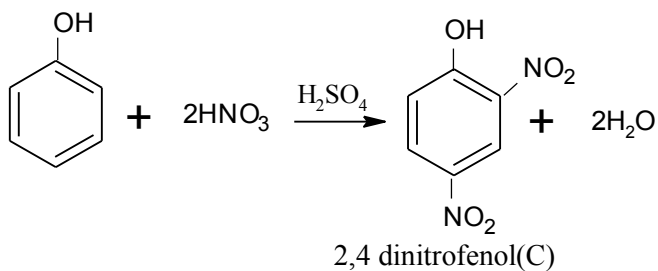
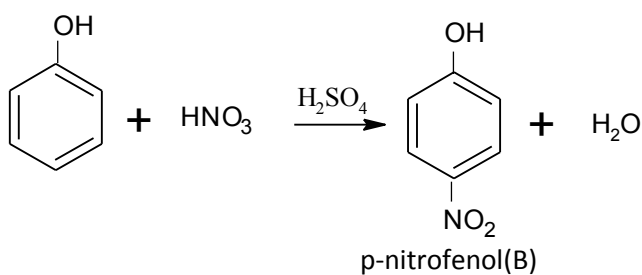
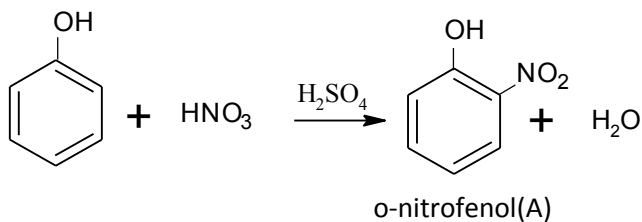
2.

3.

4. a.

b.

Presupunem că rezultă

3x kmoli A din	3x kmoli fenol
4,5x kmoli B din	4,5x kmoli fenol
0,5x kmoli C din	0,5x kmoli fenol
2x kmoli fenol nereacționat din	<u>2x kmoli fenol</u>
	Total: 10x kmoli fenol

$$M_{\text{fenol}} = 94 \text{ g/mol}$$

$$10 \cdot x \cdot 94 = 1880 \text{ kg}; \quad x = 2$$

$$M_{\text{p-nitrofenol(B)}} = 139 \text{ g/mol}$$

$$m_{\text{p-nitrofenol(B)}} = 4,5 \cdot 2 \cdot 139 = 1251 \text{ kg p-nitrofenol}$$

5.

$$Cu = \frac{4,5x}{10x} \cdot 100 = 45\%$$

Mase atomice: H-1; C-12; N-14; O-16.

